

19 Quoad animalia verò culturae agro-
rum necessaria, habebunt Monachi
usum pascui publici illius vici, seu lo-
ci, ubi domum, vulgo, *granja*, possi-
dent, ut in *l. si partem, in fin. ff. de ser-
vitut. rust.* docet Albericus in *l. Impera-
tores. ff. eodem, & in l. testatrix, §. fin. ff. de
servitus. vendicetur, Craveta cons. 60. n. 3.
& cons. 154. Ariminius Teparus titul.
570. de pascuis, c. 8.*

20 Nec obstat text. in *l. 4. tit. 11. lib. 5.
Ordinamenti*, quæ est *l. 12. tit. 7. lib. 7.
Recop.* ibi: *Salvo tan solamente con los di-
chos bueyes, y otros ganados con que labran
en los tales lugares los herederos, y vecinos,
y moradores en ellos: quatenus requirit,
quod ut quis possit cum animalibus
culturae destinatis pascuis loci frui, est
necessarium, quod sit vicinus, & ha-
bitator, nec sufficere, quod habeat
bona, & sit, heredo de aquel lugar.
Quia responderet ibi dictionem illam.
T, non poni copulativè, sed alternativè;
sicut plerumque constitui solere, *suprà*
diximus, c. 4. n. 21. Et iste intellectus
apertè colligitur, ex verbis sequenti-
bus ejusdem legis, ibi: *E las tales penas
sean para qualquier de los herederos, y ren-
teros, y labradores que labraren las dichas
heredades, & paulò inferius, ibi: Y que
puedan hazer prendas por las tales penas en
los dichos ganados, que ansi fueren halla-
dos, en las dichas deheñas por qualesquiera
herederos, ò renteros ò otros labradores.* Nam
illa dicitio qualesquiera, in uno ex istis ve-
rificatur, ut in *capit. solitæ, de majoritate,
& obedientia*, per istam legem suppleri
debet *dicitæ lex 9. tit. 28. partitæ 3.* ut
alibi diximus; & ita observat Burgos
de Paz ubi *suprà, dict. l. 3. Tauri, n. 392.
cum duobus sequentibus, Avend. qui testa-
tur, & affirmat, ita Regiis conventibus
decisum fuisse in c. 1. Prætorum, n. 13.
Azeved. in d. l. 12. n. 2.**

CAPUT IX.

Pascua oppidorum in cujus dominio cen-
seantur; an Domini, an verò Univer-
sitatis? & quid de terris incultis?

SUMMARIUM.

1 Oppidi cujusslibet pertinentiæ; ex Prin-
cipis assignatione, vel ex consuetudi-
ne, & usurpatione communi deducuntur.

- 2 Oppida semper destinationem territo-
rij, & pertinentiarum, solent ha-
bere.
- 3 Destinatio territorij cujusslibet oppidi ad
Regem spectat.
- 4 Destinatio territorij, facti est, & sic
non presumitur: sed de ea debet con-
stare.
- 5 Destinatione territorij facta, quidquid
intra limites ejus invenitur, & com-
prehenditur, illius oppidi (cujus est
territorium) presumitur esse.
- 6 Oppida, in rebus contentis in territorio
suo, habent pro se presumptionem juris,
non solum quoad dominium universale,
verum etiam quoad particulare. Et
idem in possessione, n. 7.
- 8 Feudale presumitur, quidquid est intra
fines feudi.
- 9 Extremis verificatis pro aliquo, media
inclusa ejusdem presumuntur.
- 10 Oppido donato, & concesso, omne illud,
quod in territorio comprehenditur, &
limitibus clauditur, concessum, & do-
natam intelligitur.
- 11 Limitatur regula leg. æde sacra, §.
intra maceriem, cum concordan-
tibus, ut non procedat contra existen-
tem in possessione. Et num. 12. exem-
plificatur.
- 13 Dominus oppidi, qui in eo jurisdictionem
habet, pascuorum dominium, ex eo,
non censetur habere.
- 14 Dominus locis, in pascuis regulariter
nihil aliud habet, nisi ut duplex vi-
cinus.
- 15 Jurisdictio oppidi, & dominium ejus,
vel pascui; res prorsus diversæ sunt:
nec de una infertur ad alteram.
- 16 Terra gervide, & montuose, vulgo,
valdios, in cuius dominio censentur,
an Universitatis, an verò Domini oppi-
di? proponitur.
- 17 Rex noster invictissimus in toto Regno
isto, & omnibus ejus finibus, funda-
tam habet intentionem: & n. 19.
- 18 Traditur vera distinctio ad dignoscen-
dam, quando terra gervide, vulgò,
valdios, intelligantur esse Domini
oppidi, an verò Consilij.
- 20 Oppidum non aliter censetur habere
dominium terrarum gervidarum, nisi
vel ex possessione, vel destinatione, id
probaverit.
- 21 Oppido, seu castro concesso cum suis per-
tinentiis, utrum veniant pascua & tra-
ditur remissivè.

Ut

Caput IX.

1 UT perfectè hujus capituli materia
nota fiat: animadvertendum est,
quod oppidis, castris, seu villis, de
jure nihil est deputatum, quod de ejus
pertinentiis sit; nisi quatenus ex Prin-
cipis privilegio, consuetudine, vel
hominum dispositione reperitur con-
cessum, ut notabiliter concludit In-
nocent. in apostilla, super verbo, perti-
nentiis, in cap. cum ad sedem; de resti-
tutione spoliatorum & ibi Ioannes An-
dreas, & Abbas, Dominicus in cap. si
civitas, de sententia excommunicationis,
in sexto, Baldus in l. 1. num. 12. C. de
emancip. lib. Ancharran. consil. 142. in
principio Alexand. consil. 43. lib. 1. Curt.
Iun. consil. 158. num. 23. Alciatus in
l. verbum, pertinere, ff. de verborum sig-
nific. ubi dixit, quod petens castrum
cum suis pertinentiis, solummodò vi-
detur petiisse illud, quod probatum
fuerit ad tale castrum, uno ex prædi-
ctis modis pertinere; eleganter Ce-
phalus consil. 250. num. 13. Roland. à
Valle consil. 33. num. 27. cum sequentib.
lib. 4. Rodericus Suarez allegatione 7.
num. 13. Burgos de Paz consil. 6. num. 1.
Et in id tendunt plura jura, tam Dige-
storum, quam nostri Regni, quæ hanc
destinationem, seu applicationem sup-
ponunt; ut in l. non tantum, §. univer-
satis ff. de rerum divisione; & in §. 1.
instit. de inutilibus stipul. ibi: *Quæ
usibus populi perpetuè exposita sunt, & in
l. inter publica, ff. de verbor. significatio-
ne, ibi: Nec quæ publicis usibus sunt de-
stinata: & in l. 9. tit. 28. part. 3. ibi: Que
son establecidos, y otorgados para pro comu-
nal de la ciudad, villa, ò castillo, ò otro lu-
gar ubi in paraphrasi verbo, que son esta-
blecidos, expressè notat Greg. Lopez, &
in l. 7. tit. 29. eadem partitæ, ibi: *Que sea
en uso communal del pueblo, & in l. 1. tit. 5.
& l. 1. tit. 7. lib. 7. novæ Recopilat. ibi:
Que fueron apropiados à las dichas ciuda-
des, & in l. 10. tit. 11. par. 3. & in
l. 23. in eadem partitæ, ibi: *Que son co-
munales de las ciudades, & villas.* nam
illud relativum, que (cum sit restricti-
vum, ut id l. Stichum, qui meur erit, ff.
de legat. 1. & in l. cunctos populos, ubi
communiter notatur, C. de summa Tri-
nitæ,) denotat non aliàs bona oppi-
di, civitatis, aut villæ dici, nisi constet
de appropriatione, l. à filio §. testator,
ubi Bartol. ut in §. Titia, ff. de alimen-
tis, & cib. leg. l. si quis ita, ff. de auro, &
argent. leg. l. ea tamen adjectio, ff. de leg. 3.**

notat Covarr. d. c. 37. præf. sepius alle-
gato, num. 8. Petrus de Avend. de exeq.
mandat. n. 4. vers. dixi autem, n. 4. & in
cap. 12. à num. 19. Et hæc destinatio ad
Regem spectat, ut in l. 2. tit. 1. part. 2.
ibi: *Y solo otro si es poderoso de partir los ter-
minos de las Provincias, y de las villas:
latè Mexia ad l. Tol. 2. par. fund. 9. n. 53.
Jurisdictio verò terminorum pascui ad
quem pertineat: explicat Rota Avinion.
decis. 128. Covarr. d. c. 37. præf.*

Cum autem hæc destinatio, vel ap-
plicatio, facti sit; non presumitur,
leg. in bello, §. factæ, ff. de captiv. &
postlimin. reversis, & sic debet conclu-
denter probari à villa, seu oppido in-
tentante, ad se pascua, vel terminos,
de quibus contenditur, pertinere: Ale-
xand. consilio 187. numero 9. libr. 2. latè
Aimon consilio 293. numero 5. Socinus
in lege 1. numero septimo, ff. de rebus du-
biis.

Destinatione verò facta, vel ap-
probatione terminorum (quæ sem-
per oppidis solet fieri, ut seminant,
arque plantent, ut notat Gregor. Lo-
pez, verbo, aver vida de aquella tierra,
in l. 10. tit. 26. par. 4. & in l. 4. per
textum ibi, tit. 18. part. 3. & concedi
territorium, ut notat Bald. per text. ibi,
in l. si testamentum, C. de inst. & subst.
Innocent. in d. c. cum ad sedem, Flori-
anus in l. sed & loci, §. si. ff. fin. reg.
Bald. consil. 420. lib. 1. Parit. consil. 6. lib. 4.
& facit text. in l. 2. C. de fund. limitrop.
lib. 11. Avend. ubi proxime:) quidquid
intra fines, vel maceriem illius territo-
rij assignati inventum fuerit, in dubio
videtur ad oppidum, civitatem, seu
villam pertinere, & super eo fundat
intentionem suam Univeritas. Non
solum quoad dominium universale,
sed etiam particulare, ex Socino in
l. 1. num. 27. ff. de acquirend. possess. ubi
allegat text. in cap. cum Bertholans, ver-
bo, cum de universitate, de re judicata,
& in c. 1. §. item si quis, quibus modis
feudum amittatur, eruditè Andreas Kni-
hen de jure territorij, cap. 3. ex num. 90.
Quinimo etiam quoad possessionem; 7
quia possidens caput, etiam pertinen-
tia videtur possidere, ut docet Castr.
in l. 1. ff. de acquir. possess. & in consil. 259.
antiquioris impressionis, incipit, In
causa que vertitur, Bald. in rubrica, C.
de contrabenda emptione, vers. vige-
simo secundo quero, pro quo communiter
adduci solet text. in l. æde sacra, §.
D 2

intra macertem, ff. de contrabend. empt. & in l. 1. §. cum urbem ff. de offic. Praef. Et ubi, text. in cap. fin. de offic. Archidiaconi, ibi: Cum monasterium intra metas sui Archidiaconatus sit situm: docent plures, quos congerit Ant. Gabr. lib. 1. commun. tit. de presumptionib. presump. num. 8. vers. contrarium; Alvar. Valaf. de iure emphyt. questione 8. numer. 38.

8 Et eadem ratione, quidquid est intra fines feudi, praesumitur feudale, ut resolvit Patianus de probationibus, 9 lib. 1. c. 7. num. 89. Et facit, quod tradit Hieronymus de Monte in tract. finium regundorum, cap. 93. quod verificatis extremis praesumuntur media esse ejusdem domini, l. tria praedia, ff. de servitut. rusticor. Et inde etiam provenit, quod concessio, vel donatio oppido per Principem cum suis confinibus, omne inclusum videtur datum; l. locus 60. l. fundi appellatione, ff. de verb. sign. l. qui fundum, §. 1. ff. de contrabend. emptio. ne, l. fundi, ff. de actionibus empti, d. cap. cum Bertoldus, de sententia, & re iudicata; & omne quod intra limites invenitur, dummodo ad donantem, seu vendentem pertineret, videtur concessum, l. si fines, C. de evictionibus, Aimon. consil. 105. n. 1. Alexand. consil. 54. num. 1. libr. 3. Romanus consil. 5.

11 Verum haec regula non procedit, nec habet locum contra privatum, seu quemlibet alium existentem in possessione: nam praesumptio generalis dominij, quae oritur ex inclusione, seu comprehensione confinij; vincitur prorsus ex speciali possessione: ut in regula, generi, de reg. juris, in 6. & ita in specie concludunt Hostiens. Joan. Andr. & Abb. in cap. nimis, de iurejurando, & in cap. si diligenti, in principio, de praescriptionibus, Bartol. Aret. & Jason, & communiter Doctores in l. rem quae, ff. de acquir. possessione, Socinus in l. 1. & ibi Aret. 2. notabili, ff. eodem, ubi etiam Alciatus, num. 15. & 16. & in pascuis, Bertrand. consil. 241. num. 1. libr. 1. & consil. 39. columnu. 1. libr. 2. & consil. 138. numer. 1. cod. lib. Gregor. Lopez dict. l. 9. tit. 28. part. 3. verbo, son establecidas, Afflictis decis. 267. num. 4. Rolandus à Valle consil. 46. numer. 33. libr. 3. Bargas de Paz, qui loquitur in terminis, & alios refert consilio 16. numer. 3. Unde in pra-

diis particularium, & vineis, olive-
tis, & aliis fundis cultis cessat praesump-
tio, quae alias urget pro Consilio,
seu Universitate cujuslibet oppidi, in
rebus, ex communi destinatione,
usurpatione, seu consuetudine appli-
catis: quas, leges, Regni supra cita-
tae, specificè referunt, inter quas,
ad pascuum potissimè sunt exitus, & 12
defensa, vernaculo sermone, debessa,
& exido; nullus enim populus eorum ex-
pers invenitur: & pascuorum publico-
rum jurisdictio ad quem pertineat
tangit Costa de ratione rata, & quota,
c. 59. n. 14.

13 Dominus verò loci, cui jurisdictio
in eo, cum mero, & mixto imperio
fuit concessa; pascuorum publicorum
dominium non habet, nec in eis fun-
datur de jure communi, nisi quatenus
privilegio, & praescriptione acquisi-
erit. Et an tale privilegium debeat con-
tinere certos limites? vide legem 2.
tit. 28. part. 3. Quia licet jurisdictio-
nem in toto territorio exercere possit,
ut in l. pupillus, §. territorium, ff. de
verbor. signific. l. bene à Zenone, C. de
quadriennij praescriptione, tradit Costa
in tract. de ratione rata & quota, cap. 59.
num. 14. non tamen quoad pascua, &
terminos publicos, quid juris habet;
Abbas, & alij in d. c. nimis, de iure-
jurand. & in d. c. si diligenti, columna 1.
de praescript. nisi prout duplex vicinus,
& incola; ut in cap. 6. supr. specialiter;
& latius diximus: & sic Dominus op-
pidi non potest ejus terminos publi-
cos locare, aut exteris concedere; nec
de eis quomodolibet disponere, ut in
l. Imperatores, ff. de servitut. rusticor. pra-
dior. l. communi dividendo, §. cum de
usufructu, ff. communi dividendo, Al-
bericus in leg. nemo, §. flumina, ff. de
rerum divisione, nam publicarum re-
rum administratio apud ipsam Univer-
sitate residet, & sub ejus dominio;
l. 2. C. de operibus publicis, leg. Dama-
yrum, C. de Decurionibus, l. omne terri-
torium, Codice de censibus, Afflictis in con-
stitutionibus Neapolitanis, in rubrica 8.
num. 8. & alibi diximus.

15 Et quia, ut in cap. 19. infra, firmiter
ostendemus; diversa est omnino jurif-
dictio, à dominio terminorum, ex So-
cino consil. 95. numer. 8. cum sequenti,
vol. 3. & Bald. in l. à procuratore, C.
mandati, Oldrado consil. 27. Natta
consil. 672. num. 42. libr. 4. Covarruv.

in practic. cap. 1. num. 10. vers. decima
conclusio; & in regul. peccatum, 2. par.
§. 9. num. 8. de regu. jur. in 6. Bobadilla
libr. 2. Politicorum, cap. 11. num. 70.
Rota sacri Palatii; decisione 462. n. 2.
par. 1. & id ipsum innuere videtur
Gloss. in cap. ne Romani, §. sanè, verbo,
diocesim, de electione, in sexto, ibi:
Quia extante diocesi districtus facile va-
riantur, quandoque per concessiones Impe-
riales, quandoque per occupationes Princi-
pum, vel civitatum.

16 Sed circa terras gervidas, vacuas, &
montuosas, vulgò, valdios, frequen-
ter dubitari solet, in cujus dominio
praesumantur?

Et sanè semota destinatione, vel
concessione, aut praescriptione, ut su-
pra diximus; in dominio Universitatis
manere, plures fuerunt arbitrati, ut
Paulus de Castro consil. 377. Licet Lu-
dex, lib. 1. Craveta consil. 154. num. 1.
Socinus in l. 1. ff. de acquir. possess. &
alios refert Valascus de jure emphyteut.
dict. quest. 8. à num. 40. Cancerius libr.
1. variarum resolutionum, cap. 11. de
jure emphyteut. numer. 34. & tom. 3.
capit. 4. de servitut. numer. 57. cum sequen-
tibus.

17 Verum caecutire eos, & à veritate
prorsus discedere manifestè apparet:
siquidem invictissimus Rex noster in
toto isto Regno, ejus confinibus, &
territorio, fundatam habet dominij
intentionem: cum Regna ista è fauci-
bus inimicorum eruerit, ut rectè ad-
vertit Avendañus dict. cap. 4. numer. 5.
versic. patet ergo, & cap. 12. numer. 19.
vers. in tali casu; & conducit text. in
l. 1. tit. 11. part. 2. Paulus de Castro in
l. continuus, §. cum quis, num. 4. ff. de
verborum oblig. & ibi Bart. num. 5. Huma-
da in scholiis ad Gregor. Lopez in l. 5. tit.
26. glo. 6. n. 4.

18 Vnde hoc supposito ex sup. dictis
fluit vera resolutio hujus dubij. Si enim
oppidum, de quo quaeritur, habuerit
aliquem Dominum, aut Baronem, &
ex destinatione, vel consuetudine im-
memoriali, Universitas non fuerit usa
talibus terris gervidis, vulgò, valdios:
utique praesumitur esse Domini loci,
cui à Rege facta fuerit concessio, seu
gratia, aut venditio loci cum suis mon-
tibus, & pertinentiis, dummodo sint
intra confines oppidi; ut tradit Anto-
nius Gabriel de praesumptionibus, concl. 9.
num. 11. Menochius libr. 3. praesumptio-

ne 100. per totam, Peregrinus de jure
fisci, libro 4. titu. 3. de bonis vacantibus,
num. 29. Reandensis decisione Pisana 18.
num. 4. Mieres de majoratibus, 4. part.
questione 20. ex numer. 19. qui limitat
num. 66. quando inest praesumptio;
quod Dominus per violentiam occu-
paverit: quem in proposito vide; &
Cancerium libr. 1. variarum resolut. cap.
11. num. 40. ubi ait, quod si major
pars, seu portio terrarum unius terri-
torij probatur esse Domini, caetera in
illo confinio inclusa praesumentur ejus-
dem qualitatis; pro quo vide Afflict.
decis. 267. num. 3. Nattan. consil. 460.
num. 6. Menochium ubi supra, praesumpt.
101. 11. qui alios refert: repetit idem
Cancerius tom. 3. variarum, capit. 4. de
servitut. numer. 59. & idem dicendum
est, quando populus se ipsum emit.

19 Si autem populus sub corona Regia
sic, praeter ea bona, quae ex destina-
tione, vel usu, & praescriptione à po-
pulo fuerint possessa, in dominio Re-
gis nostri utique erunt, & manebunt,
ex Peregrino, & aliis proximè relatis,
docet Gregor. Lopez in l. 15. tit. 5.
p. 5. in glo. verbo, son del Rey; Mexia
in l. Toleti, fundamento 2. par. 9. nu-
mer. 49. Azeved. in l. 1. num. 16. tit.
7. lib. 7. Recop. Guttier. lib. 4. practica-
rum, 9. 60.

20 Itaque villa, civitas, seu universi-
tas, non aliter domina harum terra-
rum censetur, nisi sit in earum possessio-
ne, utpotè quod homines de dicta
universitate consueverint in dictis ter-
ris, aut ligna scindere, aut pecora
depascere, ut supra, in principio, dixi-
mus; & cum Menochio dict. praesump-
tione 100. num. 9. concludit Cancerius
dict. cap. 4. num. 61. ubi dubitat, quid
juris erit, quando Dominus loci, &
caeteri vicini simul reperiuntur possi-
dere nemus, vel pascuum? & resolvit
praesumi tale nemus, vel pratum de
Universitate; & Dominum non jure
dominij, vel proprietatis, sed ut vici-
num, & aliorum incolarum, caput
pro sua portione possidere; ad notata
per Vincentium de Franchis decisione
197. Vtrum verò castro, seu oppido
concesso cum suis pertinentiis, ve-
niant pascua? disputat Surdus consil.
311. num. 36. volum. 3. Tiberius De-
cianus respons. 123. num. 29. volum. 3.
Et an pascua ad usum fundi destinata
(licet sint separata; & distincta) quan-

do eodem nomine nominabantur à restatore, veniant in concessione, seu legato fundi? disputat, D. Joann. del Castil. novissimè, tom. 5. controv. c. 62. num. 4.

CAPUT X.

Quid de vico civitatis, & ab ea exempto, vel de vico ei de novo aggregato, vel unito, circa pascuum publicum, an utriusque intelligi debeat, & juris sit.

SUMMARIUM.

- 1 Vicanei, vulgo, los aldeanos, an pascuis civitatis cui subjacent potiri possunt? & quid è converso de civibus circa pascua vicorum?
- 2 Vicaneorum, & civium, aequalis, & reciprocus debet esse pascuorum suorum usus.
- 3 Termini civitatum dicuntur termini vicorum.
- 4 Expenditur text. in l. qui ex vico, ff. ad municipalem, cum concordantibus.
- 5 Vici, seu castra, dicuntur membra, & pars civitatis.
- 6 Civitatis statuta, & consuetudines comprehendunt vicaneos, & commitatenses.
- 7 Civitate condemnata, etiam suburbia in condemnatione videntur comprehensa.
- 8 Vicus absque licentia civitatis, cui subjacet, compromittere, seu transigere super pascuis non potest.
- 9 Expenditur text. in l. 3. tit. 6. libro 7. novæ Recopilat. & traditur ejus ratio.
- 10 Vicus tenetur ad contributionem, ad quam Civitas tenetur.
- 11 Litis cujusdam, in qua patrocinium præstabant Licentius Lezana, Dominus Alphonsus de Aguilar, & Doctor Bonilla, unà cum Authore; & jurium, quæ in proposito expendebantur, fit mentio.
- 12 Expenditur text. in l. 3. tit. 5. lib. 6. novæ Recop.
- 13 Lex quando aliquid disponit sub aliqua qualitate, seu præsupposito; qui se fundat in ea, debet prius præsuppositum, & qualitatem probare.

- 14 Vici quando dicuntur membra civitatis? traditur remissivè.
- 15 Vici pascuis civitatum non possuntur, nec earum ordinationibus, poenis, & statutis gubernantur; quando ex destinatione, consuetudine, aut præscriptione separationem, & distinctionem habent.
- 16 Pascui jus an varietur, quando vicus à civitate eximitur.
- 17 Proponitur primum fundamentum illius opinionis, nempe quod per exemptionem vicus non amittit jus pascui in terminis civitatis: Nec desinit esse pars ejus.
- 18 Additamentum alicujus rei, non mutat ejus qualitatem.
- 19 Expenditur in proposito, text. in cap. translato, de constitutionibus.
- 20 Ponderatur text. in authentica, sed Episcopalis dignitas, C. de Episcop. & Cler.
- 21 Referuntur Doctores, qui defendunt, jus pascui non variari, nec amitti regulariter, ex eo quod vicus eximitur à civitate.
- 22 Opponitur prædictæ resolutioni quedam obiectio, & ei satisficit, n. 23.
- 24 Vicanei, seu vicini villa exemptæ, non subeunt onera realia, seu personalia civitatis.
- 25 Vicus unitus, in pascuis civitatis, cui unitur; & an civitas ejus pascuis uti debeat? disputationi exponitur.
- 26 Unionis natura, & vis expenditur.
- 27 Augmentum semper sequitur naturam, & qualitatem rei, cui adjicitur.
- 28 Connexorum idem est judicium, & eadem reputatur qualitas.
- 29 Diversum est in proposito, oppidum alteri æquè principaliter, vel accessorie adjungi, vel aggregari.

Cum pascui usus vicinis, & habitatoribus cujuslibet oppidi in terminis publicis sit communis, ut in dict. l. 9. tit. 28. part. 3. & in privatis, collectis fructibus, etiam patere debeat, ut in pluribus capitibus sæpius per nos est reperitum; merito dubitari solet, quid juris sit circa usum vicaneorum in terminis civitatis, aut villæ, cui subjiciuntur? & quid in vicorum terminis, civibus circa pascuum commune sit.

Et sanè, quod tam vicaneis, quam civibus in omnibus pascuis debeat esse æqualis

æqualis & reciproca communitas eorum, patet ex eo, quod habitator vici dicitur habitator civitatis, cui vicus subjacet, ex Bart. in l. 1. ff. ad municip. ubi ait civem Perusinum illum dici, qui in comitatu Perusino nascitur: quem sequitur Castrenf. in l. nulli num. 7. C. de Episc. & Clericis, Idem Bart. in l. 1. C. de municipibus, & originarijs lib. 10. num. 2.

3 Et quia termini civitatis sunt termini vicorum, seu castrorum, l. 1. §. cum urbem, & l. fin. ff. de officio Præfecti urbi, lex 6. tit. 6. libr. 3. novæ Recopilationis, tradit Aviles in capite 6. Prætorum, verbo, terra.

4 Deinde conducunt, & expendi possunt in proposito plura jura; ut est text. in l. qui ex vico, ff. ad municipalem, ibi: Qui ex vico ortus est, eam pariam intelligitur habere cui Reip. vicus ille respondet: per quem dicit Ioan. de Imol. in l. si opus, §. deinde ff. de oper. novi nuntiatione, quem sequitur ibi Jason, num. 3. quod villæ, seu vici sunt membra civitatis, text. in cap. super eo, de cognitione spirituali, ubi consuetudo quæ observatur in Ecclesia matrice extenditur ad alias Ecclesias ei subjectas, text. in c. fundamenta, §. fin. de elect. in 6. ibi: qui in ipsa, ejusve territorio, quem textum in proposito adducit Bart. in dict. l. qui ex vico, & in l. 1. numer. 5. ff. ad municipalem, & commendat Abb. in cap. Rodulphus, de rescriptis, ubi Felinus, numer. 9.

5 Rursus, quia vici, seu castra, pars, seu membra civitatis, aut villæ, cui subjacent, reputantur; l. insule Italia, ubi Doctores, ff. de judicijs, l. pupillus, §. territorium, ff. de verborum significatione, Belluga in speculo Principum, §. restat videre, numer. 6. tradit Castrenf. in dict. l. nulli, numer. 7. C. de Episcop. & Clericis, & in authent. qua in Provincia, numer. 4. C. ubi de criminibus agi oporteat, Bart. in l. fin. §. penult. numer. 6. ff. ad municipalem, Petrus Gregor. syntagmatum, 1. part. libr. 3. cap. 8. ex numer. 5. & 2. parte, lib. 8. capit. 20. numer. 10. Schraderus de feudis 3. part. cap. 4. ex numer. 26. Nicolaus Losæus de jure Universitatis, cap. 13.

6 Et ex hoc provenit, quod civitatis statuta, & consuetudines comprehendunt vicos; teste Bart. in l. 2. C. que fuit longa consuetudo, numer. 41. qui ad hoc allegat textum in §. si. Institut. de

satisfaction. ubi Angelus, & Aretinus, Castr. cons. 307. numer. 1. volumis. 2. Jason. in l. hujusmodi, §. legatum, numer. 10. ff. de legat. 1. & in l. omnes populi, n. 39. ff. de justitia & jure, ubi Bald. & facit text. in c. olim, de consuetudine.

7 Quinimò condemnata civitate, etiam suburbia, videntur in condemnatione comprehensa, ut resolvit Bart. in l. 2. ff. de verborum significatione. Cujus doctrina juvatur, ex Glossa in cap. 1. de usuris, lib. 6. Alexand. in additione ad Bart. in l. si compenerit, §. si nuda, ff. de pignoratitia actione, Aviles ubi supra, num. 6. in fine: quamvis Panormitanus repugnet in dict. cap. Rodulphus, numer. 6. qui hanc comprehensionem, vel (ut ille sentit) extensionem, tantum admittat in re favorabili, non autem in odiosa: cum tamen vicos, seu castra, partes esse, seu membra civitatis, vel villæ, firmaverimus; æquale jus constituere debemus, ex l. que de tota, ff. de rei vindicatione.

8 Ex quo, & illud oritur, quod vicus, qui civitati subest, sine ejus permisso, & licentia, nec compromittere, nec transigere potest super pascuis, & alijs juribus publicis; ut communiter notatur in l. civitas, ff. si certam petatur, & in terminis tradit Paulus Castrensis in l. nulli, column. 2. ff. quod cujusque universitatis nomine, Socius cons. 95. In causa communis, numer. 8. lib. 3. ubi allegat in proposito text. in cap. edoceri, de rescript. docet Bartolus in l. alta, ff. rem ratam haberi, & in l. 2. vers. est tertia universitas, ff. de damno infecto, & facit text. in l. unica, C. de metropoli Beryto, lib. 1. Burgos de Paz consilio 10. numer. 15.

9 Præterea eadem consideratione nititur decisio legis tertie, tit. 6. lib. 7. novæ Recopilationis, ibi: Que en tal repartimiento contribuyan, y paguen todas las aldeas, y lugares que se acogen à la tal ciudad, villa, ó lugar, ó se aprovechan de sus pastos, y terminos, como quier que el tal lugar sea de seniorio.

10 Et quod vicus teneatur ad contributionem, ad quam Civitas tenetur, docet Glo. in Authent. quibus modis naturales efficiantur legitimi, §. si quis scitur, quam in proposito commendat Gregor Lopez in l. 5. tit. 15. par. 4. ubi limitat in contributione parva, non in magna, ex Platea in l. fin. C. de immunitate nemini concedenda, lib. 10. Quæ